

UREDNIŠTVO BRALCEM

Marsikdo se je najbrž že spraševal, kako da se Glasnik že toliko časa ni oglasil. Ko smo začeli pripravljati 3. števil., se je izkazalo, da bi bibliografija sama zavzela ves prostor in bi je še nekaj ostalo za prihodnjič. Zato smo se odločili, da združimo 3. in 4. števil. v eno dvojino, s čimer nam je omogočeno objaviti vso bibliografijo hkrati in zraven še nekaj drugega branja. Ker se je zaradi tako nastale zamude izid Glasnika pomaknil v konec leta, želimo našim bralcem:

*Srečno novo leto,
mirno, zdravo, bogato, rodovitno!*

Slovenska etnološka bibliografija za leto 1972

Gradivo za bibliografijo smo dobili v Bibliografskem oddelku NUK v Ljubljani, v biblioteki oddelka za etnologijo na Filozofski fakulteti, v Inštitutu za slovensko narodopisje in v Etnografskem muzeju. Za razliko od prejšnjih uvaja letošnja bibliografija manjšo novost, bolje: dopolnitev. V celoti namreč objavljamo vse oddelke naše sistematike po vrsti, čeprav za nekatere nismo imeli nobenega domačega dela. Naša sistematika je sestavljena na temelju sistematike International ethnological bibliography, dopolnjene in prilagojene razmeram v Sloveniji, vprašanjem naše etnologije in v skladu z njenimi prizadevanji.

KRATICE:

CZNG — Centralni zavod za napredek gospodinjstva, Ljubljana
ČZN n.v. — Časopis za zgodovino in narodopisje, nova vrsta, Maribor
DiV — Delo in varnost, Ljubljana
ER — Ekonomska revija, Ljubljana
FF — Filozofska fakulteta, Ljubljana
FV — Farmacevtski vestnik, Ljubljana
GasV — Gasilski vestnik, Ljubljana
Glasnik SED — Glasnik Slovenskega etnografskega društva, Ljubljana
GNI — Glasbeno narodopisni institut, Ljubljana
ISN SAZU — Inštitut za slovensko narodopisje pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, Ljubljana
JiS — Jezik in slovstvo, Ljubljana
JKol — Jadranski Koledar, Trst
Kol MD — Koledar Mohorjeve družbe, Celje
KorK — Koroška Kronika, Celovec
NM — Nova mladika, Celje
NRazgl — Naši razgledi, Ljubljana
Novi T — Novi tednik, Celje
PČZ — Priroda, človek, zdravje, Ljubljana

PD — Prosvetni delavec, Ljubljana
PDk — Primorski dnevnik, Trst
PiČ — Prostor in čas, Ljubljana
PionL — Pionirski list, Ljubljana
PKol — Prešernov koledar, Ljubljana
PV — Planinski vestnik, Ljubljana
SE — Slovenski etnograf, Ljubljana
SEM — Slovenski etnografski muzej, Ljubljana

I. Bibliografija, diskografija, filmografija

1. Bibliografija v tujih jezikih objavljenih prispevkov slovenskih narodopiscev 1945–1972. Traditiones 1 (Ljubljana 1972), str. 219–224.
2. BOGATAJ Janez: Slovenska etnološka bibliografija za leto 1971. Glasnik SED 13/1972, št. 3, str. 17–23.
3. DRLJAČA Dušan: Jugoslovanski dokumentarni film z etnološko tematiko. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972) str. 105–112, Résumé.
4. KOMELJ Bogo: Bibliografija dr. Nika Županiča. Dr. Niko Županič. Ob odkritju njegove spominske plošče v Gribljah v Beli krajini. Založilo Belokranjsko muzejsko društvo, Ljubljana 1972, str. 35–54. (odkritje plošče v letu 1973).
5. KUMER Zmaga (s sodelovanjem Rolfa Wilh. Brednicha): Jahresbibliographie der Volksballadenforschung. Annual Bibliography of Folk Ballad Research 2/1969, (Ljubljana 1972), 35 str.
6. PLESTENJAK-Jemec Barbara: Bibliografija Slovenskega etnografa 1–22. SE 23–24/1970–71, Ljubljana 1972, str. 131–153.
7. Seznam novih knjig v knjižnicah ISN (od 1. I. 1972. — do 30. VIII. 1972), SEM (1. I. 1972 — 30. VI. 1972) in Oddelka za etnologijo na FF (od 1. I. 1972. do 30. VI. 1972), 1/1972, razmnoženi tipkopis, 12. str. (z navedbami signatur — m.op.)

8. Seznam novih knjig v knjižnicah ISN (1. VII. 1972. — 31. XII. 1972), SEM (1. VII. 1972 — 31. XII. 1972) in oddelka za etnologijo na FF (1. VII. 1972 — 31. XII. 1972), 1/1972, razmnoženi tipkopis, 15. str. (z navedbo signatur — m.op.)

I. B. Zgodovina etnologije, muzeji, razstave, kongresi, diskusije, spomeniško varstvo, terensko delo.

9. BLENKUŠ Branko: Muzej v pisateljevi rojstni hiši. Dnevnik 21/1972 (14.12.), št. 338, str. 10 /s sliko/ (O rojstni hiši pisatelja Finžgarja).

10. Bloške smuči. Vodnik po razstavi v SEM v Ljubljani. Uvodna beseda, Kuhar Boris; Bloške smuči, Baš Angelos; Začetki modernega športnega smučanja v Sloveniji, Marjan Jeločnik. Ljubljana 1972, 16. str., Zusammenfassung, s slikami.

11. BOGATAJ Janez: Dolenjski muzej v Novem mestu. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 1.

12. BOGATAJ Janez: Bratislava — Seminarium ethnologicum. Delo 14/1972 (31. 8.), št. 228, str. 5.

13. BOGATAJ Janez: Razstave v Dolenjskem muzeju. Dolenjski list 23/1972 (24. 2.), št. 8 (1143), str. 10.

14. BRECL L(ili): Pokrajinski muzej v Mariboru. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 3, z risbo.

15. BREŠČAK P(eter): Le deset parov. V SEM otvoritev razstave o bloških smučeh. Delo 14/1972 (9. 2.), št. 37, str. 6.

16. CURK J(ože): Pokrajinski muzej v Ptuj. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 4.

17. DULAR J(ože): Belokranjski muzej v Metliki. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 1.

18. FISTER M(ajda): Muzej v Kamniku. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 2—3, z risbami.

19. FISTER MAJDA: Ob razstavi „Rezljana vrata v Tuhinjski dolini“. Kronika 20/1972, št. 2, str. 110—111, s slikami.

20. FISTER Peter, SMOLE Emil, STOPAR Ivan, VOLAVŠEK Andreja: Etnografski spomeniki. Varstvo spomenikov 15/1970, Ljubljana 1972, str. 219—237, s slikami.

21. KOREN V(asta): Pokrajinski muzej za Pomurje v Murski Soboti. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 3—4.

22. KRAMAR J(anez): Pokrajinski muzej v Kopru. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 6.

23. KRNEL D(uša): Oddelek za etnologijo. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 6.

24. ZK (Zmaga Kumer): 6. mednarodno posvetovanje o klasifikaciji ljudskih balad v Škofji Loki od 21.—24. avgusta 1972. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 26—27.

25. ZK (Zmaga Kumer): 7. zasedanje „Alpes Orientales“ v Brixenu na Tirolskem od 28. do 31. maja 1972. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 26.

26. KUMER Zmaga: Znanstvena ustanova v novem okviru. GNI odslej v sklopu SAZU. Delo 14/1972 (20. 1.), št. 171, str. 6.

27. KURET Niko: I. mednarodni kongres za evropsko etnologijo v Parizu 1971. Traditiones 1/1972, str. 207—208.

28. KURET Niko: Iz inštituta za slovensko narodopisje. Traditiones 1/1972, str. 205.

29. KURET Niko: Naša 25. letnica. Komisija (1947—1951) in Inštitut za slovensko narodopisje (1951). Nastanek, razvoj, delo (Prvi del). Traditiones 1/1972, str. 9—18, Résumé.

30. KURET Niko: 75-letnica prvega slovenskega narodopisnega programa: Matija Murko, Iz poročila o „Narodopisni razstavi češkoslovanski“ v Pragi I. 1895. — Komentar: Traditiones 1/1972, str. 22—26, Zusammenfassung.

31. MATE M(iha): Za folkloriste troje seminarjev. Dnevnik 21/1972 (21. 10.), št. 287, str. 5.

32. MOŠKON M(ilena): Pokrajinski muzej v Celju. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 3, z risbo.

33. NOVAK Anka: Poročilo o razstavi dejavnosti etnografskega oddelka pri Gorenjskem muzeju v Kranju med leti 1960/1970. SE 23—24/1970—71 (Ljubljana 1972), str. 119—124, Zusammenfassung.

34. NOVAK A(nka): Gorenjski muzej v Kranju. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 1.

35. NOVAK Anka: Planšarstvo v Bohinju, razstava v Gorenjskem muzeju v Kranju, april 1969 — junij 1971. Argo 11/1972, št. 1—2, str. 26—27, Zusammenfassung.

36. Oblačila Afričanov južno od Sahare. Vodnik po razstavi v SEM. Besedilo Pavla Štrukelj, Ljubljana 1972, 28. str., s slikami, Summary.

37. OVSEC Damjan: 19. kongres zveze folkloristov Jugoslavije v Kruševu 6. — 9. septembra 1972. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 26.

38. PAVLOVEC A(ndrej): Loški muzej v Škofji Loki. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 2.

39. PODLOGAR H(elena): Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 5—6.

40. RAMOVŠ M(irko): Glasbeno narodopisni institut v Ljubljani. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 5.

41. MR (Mirko Ramovš): Občni zbor Slovenskega etnografskega društva 20. VI. 1972. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 27.

42. RUTAR Marija: Trentarski muzej. Izdal in založil Goriški muzej, Gorica 1972, 12 str. Zusammenfassung, Riassunto.

43. RUTAR Marija: Goriški muzej v Novi Gorici. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 1—2.

44. ŠARF Fanči: Razstave SEM v letih 1970 in 1971. SE 23—24/1970—71, (Ljubljana 1972), str. 113—118, Zusammenfassung, s slikami.

45. ŠARF F(anči): Prispevek SEM v Ljubljani k praznovanju 150-letnice muzejstva na Slovenskem. Argo 11/1972, št. 1—2, str. 38—41, Zusammenfassung.

46. ŠARF F(anči): Slovenski etnografski muzej v Ljubljani. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 4—5.

47. ŠKALER S(tanko): Posavski muzej v Brežicah. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 4, z risbo.

48. ŠOBAR Peter: Etnografsko delo na Kočevskem. Glasnik SED 13/1972, št. 2, str. 13.

49. V. V. (Vuk Vili): Slovensko pletarstvo. Večer 28/1972 (19. 8.), št. 192, str. 4.
(O pripravi na razstavo v SEM)

50. V. V. (Vuk Vili): Ljudska posebnost. Razstava v SEM prikazuje bloške smuči. Večer 28/1972 (10. 3.), št. 58, str. 5, s sliko.

51. ZEČEVIĆ Slobodan: 18. kongres jugoslovenskih folklorista u Bovcu 1971. Traditiones 1/1972, str. 206—207.

I. B. 1. Kulturnozgodovinski in drugi opisi krajev, monografije makro (mikro) regij, etnične skupine, število prebivalcev, leksikografski in statistični podatki.

52. BLAZNIK Pavle: Zgodovinski razvoj freisinškega loškega gospostva. Loški razgledi 19(1973 (izšlo 1972), str. 15—47. Zusammenfassung, s slikami.

53. GRAFENAUER Bogo: Slovenski kmečki upori v 15. in 16. stoletju. Mohorjev koledar 1973, Celje 1972, str. 99—107, s slikami.

54. GRAFENAUER Bogo: Kolonizacijska in teritorialna zgodovina slovenskega Primorja. VIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana 1972, str. 255—271.

55. ILEŠIČ Svetozar: Zahodne slovenske pokrajine in njihovi aktualni problemi. 8. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Ljubljana 1972, str. 173–190, povzetek v ruščini.

56. KLEMENČIČ Vladimir: Koroška, Karta in ime-nik slovenskih in nemških krajevnih imen. Maribor 1972, 59 str., z zemljevidom.

57. KOROPEC Jože: Srednjeveško konjiško gospo-stvo. ČZN n.v. 8 (42) 1972, zv. 1, str. 1–13, Zusammen-fassung, s slikami.

58. MLINARIČ Jože: Topografija posesti kostanjevi-ške opatije 1234–1786. Maribor 1972, 157 str. Zu-sammenfassung, s slikami.

59. OTOREPEC Božo: Iz zgodovine Gorenjega Logat-ca. Kronika 20/1972, št. 3, str. 129–138, s slikami.

60. OTOREPEC Božo: Koseze pri Ljubljani. Zgodo-vinski oris. Kronika 20/1972, št. 1, str. 7–12, s slikami.

61. PAGON–Ogarev Andrej: A mi smo Flejpanjani. PDK 28/1972 (24. 12.), št. 304, str. 11.

62. PERTOT Niko: Barkovlje nekoč in danes. Dan 2/1972, št. 1, str. 30–31.

63. PLANINA France: Škofja Loka v začetku tega stoletja (Spomini iz otroških let). Loški razgledi 19/1973 (izšlo 1972), str. 143–159, Zusammenfassung, s slikami.

64. PLANINA France: Škofja Loka s Poljansko in Selško dolino. Izdal in založil odbor za proslavo 1000 letnice Škofje Loke, Škofja Loka, 1972, 196 str., s slikami.

65. RUTAR Simon: Zgodovina Tolminskega, to je: zgodovinski dogodki sodnijskih okrajev Tolmin, Bolec in Cerkno ž njih prirodnoznanstvenim in statističnim opisom. Gorica 1882. (Ponatis) Gorica 1972, 333 + 11 str. (= Marušič Branko: Simon Rutar in njegova „Zgodovina Tolminskega“)

66. Statistični letopis SR Slovenije 1972. Ljubljana 1972.

67. ŠEDIVY Vladimir: Židje v Mariboru. NM 3/1972, št. 4, str. 150–152.

68. ŠTUKL France: Škofja Loka in njeno prebival-stvo v preteklosti. Loški razgledi 19/1973 (izšlo 1972), str. 131–142, Résumé.

69. VRŠNIK Joža: Iz solčavske preteklosti. PV 72/1972, št. 2, str. 83–84.

I B. 2. Raziskovalci, zbiralci, ljubitelji; biografije, oblet-nice, nekrologi.

70. (Badjura Metod) Kuret Niko: Metod Badjura – in memoriam. Traditiones 1/1972, str. 211–213, s sliko.

71. (Czigan France) Kramolc Luka: France Czigan – in memoriam. Traditiones 1/1972, str. 209–211, s sliko.

72. (Czigan France) + Dr. France Czigan. Kork 1972, str. 118, s sliko.

73. Kragelj Joško: Ivan Trinko in „Narodne stvari“. Trinkov koledar 1972, str. 76–81, s sliko.

74. (Mavrel Blaž) Sušnik Franc: Blaž Mavrel – 75 let. Traditiones 1/1972, str. 208–209, s sliko.

75. Novak Vilko: Emila Korytko nemški članki o slovenskem ljudskem izročilu. Traditiones 1/1972, str. 27–52, Zusammenfassung, s slikami.

76. Novak Vilko: Der Anteil slawischer Volkskundler an der Erforschung der slowenischen Volkskultur. Ethno-logia Slavica 4, (Bratislava 1972, izšlo 1973), str. 7–24. Povzetek.

77. (Orel Boris) Bogataj Janez: Iz zgodovine sloven-ske etnologije – Boris Orel. Ob desetletnici njegove smrti. Dolenjski razgledi 2. sn./1972 (20. 4.), št. 4, str. 59, s sliko.

78. (Orel Boris) Kuhar Boris: Ob obletnici smrti Borisa Orela. Glasnik SED 13/1972, št. 3, str. 24.

79. (Rusić Branislav) Novak Vilko: Branislav Rusić – in memoriam. Traditiones 1/1972, str. 213–215, s sliko.

80. (Šimonka Helena) Kramar Janez: Helena Šimon-ka. Argo 11/1972, št. 1–2, str. 90–91.

81. Tarman Slavko: Metod Madjura, avtor prvega slovenskega umetniškega filma. Obzornik 1972, št. 12, str. 839–842, s sliko.

82. Vlahović Petar: V spomin – Dr. Božo Škerlj in njegov pomen za etnično antropologijo. SE 23–24/1970–71 (izšlo 1972), str. 101–104, Résumé.

I. C. Teorija in metodologija, načrti.

I. D. Splošna etnološka dela, etnološke monografije, polemike, časopisi, revije, zborniki, zapisi, prospekti.

83. AHAČIČ Janez: Kmečki turizem. Kol MD 1972, Celje 1971, str. 182–188, s slikami.

84. Alpes Orientales VI. Thusis 1970. Sumptibus Dr. R. Trofenik, München 1972, 56 str.

85. Argo, Informativno glasilo za muzejsko dejavnost 11/1972, št. 1–2, 95 str., s slikami.

86. ČZN n.v. 8 (43), Maribor 1972, št. 1–2, 313 str., s slikami.

87. Etnološki pregled 10, Cetinje 1972, 126 strani.

88. Glasnik SED 13/1972, št. 1–4, 30 str. z risbami.

89. ISAJEVIČ Niko: Turistični dinar na kmetijah. PKol 1972, Ljubljana 1971, str. 97–100.

90. KORAKI – Glasilo gimnazije v Tolminu. Narodo-pisna številka. Tolmin, marec 1972.

91. KRONIKA. Časopis za slovensko krajevno zgodo-vino 29/1972, št. 1–3, 190 strani, s slikami.

92. KUCHAR Boris: Odmirajoči stari svet vasi. Po-ljudnoznanstvena razprava. Redna knjiga Prešernove družbe, Ljubljana 1972, 218 str., s slikami.

93. KUMER Zmaga: Ribniški konjički in štajerski koranti. Folklorna prireditve. Delo 14/1972 (1. 7.), št. 177, str. 12.

94. KUMER Zmaga: Nekaj misli k razpravi o pro-blemu ljudskega izročila v sodobnosti. Rad 17. kongresa SUFJ, Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 153–156, Zu-sammenfassung.

95. KURET Niko: Sodobnosti se ne odpovedujemo. Traditiones 1/1972, str. 225.

96. KURET Niko: Iz porabskih zapiskov. Traditiones 1/1972, str. 195–203, Zusammenfassung.

97. Loški razgledi 19/1973 (izšlo 1972), Muzejsko društvo Škofja Loka, 459 strani, s slikami in povzetki (Jubilejna številka ob 1000 letnici Škofje Loke).

98. MAKAROVIC Marija: Slovenska kmečka kultura. Kmečki glas 29/1972, št. 1 – 52, s slikami.

99. MATIČETOV Milko: (Uvodne besede). Tradi-tiones, 1/1972, str. 5–7, Summary.

100. VII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, 3.–15. julija 1972. Zbornik referatov na seminarju, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1972, 331 str., s slikami in povzetki.

101. Pro medico 2/4, Lek Ljubljana 1972, 231 str., s slikami.

102. Rad 17. kongresa SUFJ – Poreč 1970. Zagreb 1972, 586 str., s slikami.

103. RISMAL Alenka: Proučevanje življenjske ravni. ER 23/ 1972, št. 1, str. 86–87.

104. Slovenski etnograf 23–24/1970–71, Ljubljana 1972, 153 str., s slikami.

105. Traditiones 1, Zbornik ISN, SAZU, Razred za filološke in literarne vede, Ljubljana 1972, 228 str., s slikami.

I. D. 15. Cigani

106. KASTELIC Janja: Častne izjeme — drobci upanja. Kmečki glas 29/1972 (17. 5.), št. 20, priloga Pisana njiva, str. 71.

107. KASTELIC Janja: Naj bom že Rom ali Cigan — človek sem. TT 20/1972 (2. 2.), št. 5, str. 5, s slikami.

108. KASTELIC Janja: Zlate roke ima, vzoren značaj. TT 20/1972 (3. 5.), št. 18, str. 4.

109. MOHORČIČ Majna: Rom. Zaliv, Trst 1972, št. 36–37, str. 323–334.

110. PODOBNIK Branko: Pomoč Romom. Mlade v šolo. Tovariš 28/1972 (14. 2.), št. 6, str. 22, s sliko.

111. POTOČNIK Peter: Nesprejemljiva teorija o Romih. Večer 28/1972 (9. 12.), št. 285, str. 5, s sliko.

112. SEVER Janez: „Ta dva sta podivjala“ TT 20/1972 (26. 4.), št. 17, str. 10, s sliko.

113. SKOČIR S.: Cigančki v novi osnovni šoli v Bršljini. PD 23/1972 (18. 2.), št. 4, str. 4.

114. Šola za ciganke v Novem mestu. Občan 11/1972 (3. 2.), št. 3, str. 2.

I. E. Recenzije

115. (Baš Angelos) Heinz Otto Lichtenberg, Unterhaltsame Bauernaufklärung. SE 23–24/1970–71, (Ljubljana 1972), str. 129–130.

116. (Baš Angelos) Herald Dankert, Sportsprache und Kommunikation. SE 23–24/1970–71, (Ljubljana 1972), str. 129.

117. (Baš Angelos) Jens-Ulrich Davids, Das Wildwest-Romanheft in der Bundesrepublik. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 128–129.

118. (Bogataj Janez) Oto Bihalji-Merin, Mojstri naivne umetnosti. Zgodovina, sedanost in prihodnost naivne umetnosti. Delo 14/1972 (1. 3.) št. 58, str. 14, s sliko.

119. (Kumer Zmaga) Naš Božic; P. Merku, Tersko narečje; A. Baš, noša na Slovenskem v poznem srednjem veku in v 16. stoletju. PiČ, Ljubljana 1972.

120. (Kumer Zmaga) Niko Kuret, Praznično leto Slovencev. Znamenje 2/1972, št. 2, str. 169–171.

121. (Kumer Zmaga) „Etnološki pregled Slovenije“ dr. Petra Vlahovića. Narodno stvaralaštvo—Folklor 10/julij–oktober 1971 (izšlo 1972), zv. 39–40.

122. (Plestenjak—Jemec Barbara) Milenko S. Filipovič, Srpska naselja u Beloj Krajini. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 125.

123. (Plestenjak—Jemec Barbara) Narodna umjetnost 5–6, Studije i grada o Sinjskoj krajini. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 126–127.

124. (M T /Marko Terseglav/) Anton Cevc, Velika planina; Traditionelles; Milko Matičetov, Rožice iz Režije; Volkslied, Volksmusik, Volkstanz; Rad XVII. kongresa SUFJ; Studia instrumentorum musicae popularis II. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 27–28.

II. Naselje; etnološke monografije posameznih naselij, zemljiška razdelitev, urbanizacija ...

125. CEVC Anton: Velika planina. Pionir 6/1972, str. 162–163 in 190–191, s slikami.

126. CEVC Anton: Velika planina. Življenje, delo in izročilo pastirjev. Ljubljana 1972, 98 str., s slikami.

127. NOVAK Anka: Kmečka naselja in kmečka arhitektura na besniškem območju. Snovanja 6/1972, št. 3, str. 29–32, s sliko.

III. Arhitektura; stanovanjske in gospodarske stavbe, drugi objekti in naprave, družabni prostori, sanitarije, kanalizacija, vodovod i. dr.

128. ADAMIČ France: Vodna kolesa, mlini, stope in žage. Zbornik občine Grosuplje 4/1972, str. 295–308, s slikami.

129. AVGUŠTIN Cene: Zeleni kamen v gorenjski arhitekturi. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 39–52. Zusammenfassung, s slikami.

130. BOGATAJ Janez: Slovenski kozolec in druge naprave za sušenje pridelkov. Pionir 28/1972–73, št. 2, str. 34–35 in 63, s slikami.

131. CEVC Anton: Die Sennhütten auf Pfosten in den Julischen Alpen und ihre Bedeutung für die europäische Bauforschung. Alpes Orientales 6/Thesis 1970. München 1972, str. 25–43, s slikami.

132. FORSTNERIČ France: Stara hiša ob novi cesti. Kako ohraniti vsaj nekaj primerkov stare slovenske hišne kulture. Večer 28/1972 (8. 12.), št. 284, str. 4, s sliko.

133. KOBE—Arzenšek Katarina: Oris Vidmarjeve tovarne dežnikov in nogavic v Ljubljani. Kronika 20/1972, št. 1, str. 27–33.

134. KOREN Vlasta: Rečnih mlinov na Muri v Prekmurju ni več. Vestnik 24/1972 (11. 5.), št. 17, str. 6, s sliko.

135. KURENT Tine: Kompozicija desetih črt v „križ“ s pomenom „deset“ in „desetletje“. SE 23–24/1970–71, Ljubljana 1972, str. 99–100. Résumé, s sliko.

136. PRELOVŠEK Damjan: Ljubljanska cukrarna. Zgodovina stavbe in njena umetnostnozgodovinska ocena. Kronika 20/1972, št. 1, str. 17–26, s slikami.

137. ZORN Tone: Nemški industrijski obrati v Sloveniji v letih 1938–1939. Poskus splošnega orisa. Kronika 20/1972, št. 1, str. 34–38.

138. Iz ljudskega stavbarstva v Cvenu pri Ljutomeru. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 6.

III. D. Cerkev, kapela, pokopališče

IV. Predmeti, orodja, stroji (notranja in zunanja oprema)

139. AŽMAN J(ustin): Krušna peč in mesteje v Kropi. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 7–8, z risbami.

140. NOVAK Anka: Poslikano pohištvo v Dolini. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 19–38, Zusammenfassung, s slikami.

141. TRSTENJAK L(ojze): Starine na podstrešju. Večer 28/1972 (12. 8.) št. 186, str. 7, s sliko.

V. Znaki, simboli, atributi

VI. B. Ljudska umetnost in obrt — splošna in sintetična dela

142. MAKAROVIC Gorazd: Kaj je ljudska umetnost. SE 23–24/1972–71 (Ljubljana 1972), str. 9–18, Summary.

VI. B. 1. Predenje, tkanje, vezenje; tekstil

143. NIKLSBACHER—Bregar Neli: Narodne vezenine na Slovenskem. Pisane vezenine po štetih nitih. CZNG, Ljubljana 1972, 219 str. Résumé, s slikami.

144. SLOKAR Ivan: Bombažna industrija v Ljubljani do leta 1860. Kronika 20/1972, št. 1, str. 13–16.

VI. B. 2. Slikarstvo, kiparstvo

VI. . 3. Izdelki iz lesa

VI. B. 4. Lončarstvo

145. KASTELIC Janja: So lončarstvu dnevi šteti? Kmečki glas 29/1972 (19. 1.), št. 3, str. 12, s slikami.

VI. B. 5. Kamnoseštvo, izdelki iz kamna

VI. B. 6. Kovaštvo, kovinski izdelki

VI. B. 7. Steklarstvo

VI. B. 8. Vse vrste drugih obrti, izdelki iz drugih materialov

146. GUZELJ I(gor): „Medena“ umetnost, ki izumira. Glas 25/1972 (10. 5.), št. 36, str. 15.

147. ŠTEFANEC Franček: Medico so delali že stari Sloveni. Edini medicar v Prekmurju je Štefan Celec iz Sobote. Vestnik 24/1972 (27. 4.), št. 16, str. 21.

VI. C. Rokodelci, krošnjari, sezonski delavci, zdomci

148. Čevljarstvo v Turnišču. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 7.

149. STANONIK Marija: O čevljarstvu poklicu in življenju čevljarjev v Žireh. Loški razgledi 19/1973 (izšlo 1972), str. 206–221, Résumé, s slikami.

150. ZADNIK Maks: Pregarje in pregarski zidarji. PDK 28/1972 (16. 2.), št. 39, str. 4.

VI. D. 1. Poljedelstvo, orodje, kulture

151. BAŠ Angelos: O etnoloških raziskavah sodobnega gospodarskega orodja. NRazgl 21/1972 (11. II.), št. 3, str. 71–72.

152. Dan teric v Davči. Glas 25/1972 (26. 8.), št. 66, str. 15 – (30. 8.), št. 67, str. 9.

153. JARC Mihaela: Ličkali bomo. NM 3/1972, št. 9, str. 335–339, s slikami.

154. KURET Niko: Kose se bliskajo, cepci pojo ... Rodna gruda 19/1972, št. 7–8, str. 34.

155. Zlaganje snopov. Prosveta 44/1972 (11. 8.), št. 157, str. 2.

VI. D. 2. Vinogradništvo, hmeljarstvo

156. BAŠ Angelos: Obiranje hmelja na kmečkih posestvih v Savinjski dolini. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972) str. 71–98, Summary, s slikami.

157. BELEC Borut: Razširjenost in nekatere značilnosti družbenega vinogradništva v severovzhodni Sloveniji. ČZN n.v. 8(43)/1972, št. 2, str. 298–306, Zusammenfassung.

VI. D. 3. Sadjarstvo

VI. D. 4. Nabiralništvo

VI. D. 5. Ekstenzivna in intenzivna živinoreja.

158. ANCELJ Miha: Pastirji na Dovjem in v Mojstrani. Iz vaške kronike. Glas 25/1972 (13. 12.), št. 96, str. 14 – (23. 12.), št. 99, str. 10.

VI. D. 6. Gozdarstvo, oglarstvo

VI. D. 7. Čebelarstvo, svilogojstvo

VI. D. 8. Vrtnarstvo; vrtičkarji i. dr.

VI. D. 9. Hortikultura

VI. E. Lov, ribolov; lovci, ribiči.

VI. F. Rudarstvo, fužinarstvo

159. DIMNIK Stanko: Korenine slovenskega železarskega segajo daleč v preteklost. Mohorjev koledar za navadno leto 1973. Celje 1972, str. 92–98, s slikami.

160. už (Župančič Uroš): Rudarji v gorah Begunjske. Dnevnik 21/1972 (9. 12.) št. 333, str. 9.

VI. G. Promet, transport, komunikativnost, komunikacije

161. LESKOVČ Antoš: Uradna potovanja Mariborčanov leta 1565. ČZN n.v. 8(42)/1972, zv. 1, str. 65–67, Zusammenfassung.

162. RUTAR Marija: Plavljenje lesa po Tolminki in Godiči. Srečanja 7/1972, št. 35–36, str. 44–48.

VI. H. Trgi, sejmi, trgovina

163. KOZINC Željko: Ne, brez sejma pa ne morem. Tovariš 28/1972 (6. 11.), št. 43, str. 20–23, s slikami.

164. MARINČIČ Ivo: Andrejev sejem nekoč in danes. Ob tradicionalnem goriškem prazniku. Dan 2/1972, št. 8, str. 16–17.

165. URBAS Tone: Dober sejem, malo kupčij. Kmečki glas 29/1972 (12. 1.), št. 2, str. 4, s slikami.

166. URBAS Tone: „Ne dam, pa bog!“ Kmečki glas 29/1972 (10. 5.), št. 19, str. 9, s slikami. (O sejmu v Šentjerneju)

167. URBAS Tone: Gregorjev sejem ni kar tako. Kmečki glas 29/1972 (22. 3.), št. 12, str. 9, s slikami. (O sejmu na Veseli gori pri Šentrupertu)

VI. J. Koledar, mere, enote, vrednostni ekvivalenti.

VII. Karakterji, tipi, sloji prebivalstva; poklicne in socialne skupine.

VIII. Obleka, nakit, moda, uniforma.

169. BAŠ Angelos: Die Erscheinungsform der Kleidung im slowenischen Volksgebiet im Spätmittelalter und im 16. Jahrhundert. Zeitschrift für Waffen- und Kostümkunde, München, Berlin 1972, str. 81–94, s slikami.

169. BOC Alojz: Prikaz noše. Delo 14/1972 (26. 10.), št. 293, str. 7.

170. GRUDEN Živa: O narodni noši na Tržaškem. JKol 1972, Trst 1971, str. 129–137, s slikami.

171. (Gruden Živa): Te antike gwant. Dan 2/1972, št. 1, str. 21, s sliko.

172. MAKAROVIC Marija: Narodna noša. SE 23–24/1970–71 (Ljubljana 1972), str. 53–70, Summary.

173. MAKAROVIC Marija: Slovenska kmečka noša. PKol 1972, Ljubljana 1971, str. 85–96, s slikami.

174. MAKAROVIC Marija: Kmečka (ljudska) in narodna noša. Nekaj misli ob razstavi Noša na Gorenjskem v Gorenjskem muzeju v Kranju. Glas 25/1972 (14. 10.) št. 80, str. 6.

175. VRIŠER Sergej: Tri ljubljanske fotografije iz 60 let 19. stoletja. Prispevek k slovenski kulturni zgodovini. Kronika 20/1972, št. 3, str. 173–176, s slikami.

IX. Prehrana

176. STROPNIK Zlata: Indijanski obredi in strupene gobe. Proteus 35/1972–73, št. 4, str. 156–159, s sliko.

X. Šege in navade; splošna in sintetična dela.

177. KURET Niko: Obredni obhodi pri Slovencih. Traditiones 1/1972, str. 93–112, Zusammenfassung.

178. KURET Niko: Volksglaube und Brauchtum der slowenischen Bergwelt. Alpes Orientales 6. Thusis 1970. München 1972, str. 59–68.

179. KURET Niko: Kot kralj po planini visoki ... Pastirske šege na Slovenskem. Rodna gruda 19/1972, št. 5, str. 28–29.

180. LOŽAR-PODLOGAR Helena: Hirtenglaube und Hirtenbrauch im slowenischen Flachlande. Alpes Orientales 6. Thusis 1970. München 1972, str. 69–76.

181. PAGON-OGAREV Andrej: Stari običaji na Pivki. JKol 1972, Trst 1971, str. 253–261, s slikami.

X. B. 1. Nosečnost, porod, rojstvo, krst, šolanje

X. B. 2. Inicijacije

X. B. 3. Spolno življenje, ljubezen, zaroka, poroka.

182. GREGORIČ Jože: Trkanje z glavo ob drevo – za ženina. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 30.

183. KASTELIC Janja: Kmečka ohcet – tokrat v Podgorju. Prosveta 44/1972 (3. 3.), št. 45, str. 3.

184. LOŽAR-PODLOGAR Helena: Svatba v slovenski Istri od Valvasorja do današnjih dni. Rad 17. Kongresa SUFJ – Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 61–65, Zusammenfassung.

185. LOŽAR-PODLOGAR Helena: Die Szene mit der „falschen Braut“ in den südslawischen Hochzeitsbräuchen. Ethnologia Slavica 3/1971, Bratislava 1972, str. 203–211, Povzetek.

186. Pa zares kmečka ohcet? Kmečki glas 29/1972 (7. 6.), št. 23, str. 14, s slikami.

187. RUTAR Marija: Ženitovanje na Tolminskem. JKol 1972, Trst 1971, str. 245–252, s slikami.

X. B. 4. Smrt in pogreb

188. BELAJ Vitomil: Pogreb s sanmi na Koroškem. Traditiones 1/1972, str. 113–116, Zusammenfassung.

X. B. 5. Družinske (hišne) šege, godovi in rojstni dnevi, drugi družinski prazniki.

X. B. 6. Šolstvo in šolske šege

X. B. 7. Šege in navade meščanov

X. B. 8. Delovne šege in navade, šege in navade vaščanov.

X. B. 9. Šege poklicev in stanov

X. B. 10. Družbe (fantovske, dekleške in druge), društva (poklicna in amaterska), cehi, združenja, ustanove, klubi.

189. BOŽIČ Branko: Sto let gasilskega društva Ljubljana-Vič. GasV 26/1972, št. 5–6, str. 192–194.

190. (Božič Branko): 50 let poklicnega gasilstva v Ljubljani. GasV 26/1972, št. 10, str. 378–379.

191. DIMEC Srečko: Naše gasilstvo je staro nad 100 let. PKol 1972, Ljubljana 1971, str. 101–109, s slikami.

192. GOLOGRANC Konrad: Gasilstvo in slovenstvo. Zapisal Franjo Mauer. Novi T 26/1972 (14. 9.), št. 37, str. 6.

193. Iz rudniškega arhiva v Idriji. GasV 26/1972, št. 1–2, str. 55–57, s slikami.

194. KANTE L(ojze): Jubileja v Prvačini. Začetek godbe na pihala sega 220, sokolskega društva pa 85 let v preteklost. Delo 14/1972 (16. 9.), št. 253, str. 6, s sliko.

195. KREMENŠEK Slavko: Slovensko študentovsko gibanje 1919–1941. Ljubljana 1972, 460 str. s slikami.

196. VLAHOVIČ Breda: Neke seoske društvene zajednice u Semiču (Bela krajina). Etnološki pregled 10 (Cetinje 1972), str. 77–81, Summary.

X. B. 11. Cerkveni in državni prazniki – šege v zvezi z njimi.

197. MILIČ Jolka: 8. marec – praznik žena ali ... cvetličarn? Delo 14/1972 (8. 3.), št. 85, str. 1.

198. PRIJATELJ Režka: Bilo je lepo. Kmečki glas 29/1972 (8. 3.), št. 10, priloga Pisana njiva, str. 38. (O praznovanju dneva žena)

199. Skupina članov kulturnega društva Rečan z Les: Naš Božic – beneška pastoralka. Trst 1972, 50 str.

200. TUL Alojzij: Postni privilegiji. Mladika 16/1972, št. 3, str. 47.

201. URBIČ-KOKOL Dušica: Kako so nastale jaslice. Ognjišče 8/1972, št. 1, str. 29–34, s slikami.

X. B. 12. Letne ali koledarske šege (pomlad, poletje, jesen, zima)

202. CEVC Anton: O pustnih šegah in šemah v vaseh in zaselkih pod Krvavcem v Kamniških Alpah. Traditiones 1/1972, str. 173–180, Zusammenfassung, s slikami.

203. KASTELIC Janja: Tu in tam, vsepovsod v Novo leto. Kmečki glas 29/1972 (12. 1.), št. 2, priloga Pisana njiva, str. 5–7, s slikami. (O silvestrovanju v Novem mestu in okolici)

204. Kronika mokronoških lارفarjev. Mokronška lارفarija 1972. Mokronog 1972, št. 1, str. 1.

205. KURET Niko: Jesenski pust. Rodna gruda 19/1972, št. 10, str. 28.

206. KURET Niko: „Sveto sonce“, kresovanjske šege na Slovenskem. Rodna gruda 19/1972, št. 6, str. 29.

207. KURET Niko: Zeleni Jurij. Rodna gruda 19/1972, št. 4, str. 30.

208. KURET Niko: Frauenbünde und maskierte Frauen. Festschrift Robert Wildhaber. Basel 1972, str. 334–346.

209. KURET Niko: Zwei Bovidien-Masken aus Valvasors Kupferstichsammlung. Dona Ethnologica. Beiträge zur vergleichenden Volkskunde. Leopold Kretzenbacher zum 60. Geburtstag. München 1972, str. 53–59.

210. KURET Niko: Die Symbolik der Ostereisen bei den Slowenen. Festschrift Matthias Zender. Bonn 1972, str. 515–518.

211. KURET Niko: Maske v Slovenski Istri. Rad 17. kongresa SUFJ–Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 41–45, Résumé.

212. LJUBIČ Rajko: Ob prazniku norčij. Dobropoljski puntar 3/1972–73, št. 1, str. 5–6.

213. LOŽAR–PODLOGAR Helena: Bohinjske šeme. Traditiones 1/1972, str. 65–92, Zusammenfassung, s slikami.

214. TUL Alojzij: Kako smo praznovali pusta. Mladika 16/1972, št. 2, str. 28.

215. VOVK Rado: Včasih je prihajal dedek Mraz samo ponoči. PionL 24/1971–72 (5. 1.), št. 17, str. 3, s slikami.

216. Zadnje vesti. Črnomelj: Veselo Jurjevanje. Kmečki glas 29/1972 (14. 4.), št. 24, str. 24.

X. B. 13. Družabne prireditve, igre, tekme, zabave, festivali, veselice; igrače

217. ŠMITEK Zmago: Otroške igre v stari Kropi. Glasnik SED 13/1972, št. 2, str. 9–13.

X.B.14. Strokovni tečaji (šiviljski, kuharski, šoferski ...) in drugo gradivo o zaposlitvah

X.B.15. Drugo gradivo o šegah in navadah

XI.A. Socialna kultura: drugi socialni problemi; izseljenišтво

XI.B. Pravo

XI.C. Vaška skupnost; srenje, zadruga, kooperanti

218. VILFAN Sergej: Komun v Črnotičah. Traditiones 1/1972, str. 155–172, Zusammenfassung.

XII. Verovanja, praznoverje — splošna in sintetična dela

219. KURET Niko: Kaj pa to pomeni? Nekaj o slovenskih praznih verah. Rodna gruda 19/1972, št. 12, str. 30.

220. RADEŠČEK Rado: Repati duhovi v starem mlinu. Prosveta 44/1972 (13.7.), št. 136, str. 3.

XII.D.1. Ljudsko verovanje in češčenje svetnikov

XII.D.2. Romanja, božjepotništvo

XII.D.3. Predmeti ljudskega verovanja (votivi ...)

XII.D.4. Duhovniki, redovniki

XII.F. Čaranje — splošna in sintetična dela

XII.F.1. Načini čaranja

XII.F.2. Čarovniki, čarovnice, coprnice

XII.F.3. Amuleti in talismani

XII.F.4. Čarovne formule, zagovori, sanjske in druge knjige

221. KURET Niko: „Otok pojdi raz mozg na kost ...“ Rodna gruda 19/1972, št. 9, str. 28.

222. KURET Niko: Kako so svojčas zagovarjali. Rodna gruda 19/1972, št. 9, str. 28.

223. MATIČETOV Milko: Rezijski zagovor proti kačjemu strupu. Traditiones 1/1972, str. 186, Riassunto.

224. ZORZUT Ludvik: Zagovarjanje proti kačjemu piku. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 29.

XIII. Ljudska medicina, naravne katastrofe, epidemična obolenja prebivalstva in živali

225. AMBROŽIČ Franc: Zdravstvo na Potojskem skozi stoletja. ZdrV 41/1972, št. 2, str. 74–77.

226. BELAK Franjo: Nesreče pri delu in poklicne bolezni v letu 1971. DiV 17/1972, št. 2, str. 39–43.

227. FABIAN Rene: Od vrača do elektronskega računalnika. Novosti, glasilo tovarne zdravil Krka, Novo mesto 1972, št. 1, str. 103–115, s slikami.

228. KARLIN Mirko: O nekaterih nasprotnikih kajenja iz preteklih stoletij. PČZ 27/1972, št. 1, str. 15–16.

229. KARLIN Mirko: Kako so še donedavna izganjali hudiča iz duševnih bolnikov. FV 23/1972, št. 3, str. 256–259.

230. MARUŠIČ Branko: „Nauk od kože stavljenja“. Delo 14/1972 (15.4.), št. 103, str. 27. (Dopolnilo k članku Petra Vodopivca — gl. spodnjo št. 233.)

231. MINARIK F(ranc): Zdravstvo v Žički dolini v najstarejši dobi. FV 23/1972, št. 1, str. 62–68, s slikami.

232. MINARIK Franc: Iz naših starih apotek. Pro medico 2/4, Lek Ljubljana 1972, str. 100–115, s slikami.

233. VODOPIVEC Peter: „Nauk od kože stavljenja“. Delo 14/1972 (7.4.), št. 95, str. 8.

234. VODOPIVEC Peter: Črne kože na Kranjskem in v Ljubljani v letih 1873/74. Kronika 20/1972, št. 2, str. 92–96.

235. ZABLATNIK Pavle: Iz ljudske medicine pri koroških Slovencih. Traditiones 1/1972, str. 181–185. Zusammenfassung.

236. Zgodovinski oris zdravstva na Slovenskem. ZdrV 41/1972, št. 5, str. 219–221 (Avtorji: Erman Pertl, Mirko Karlin, Drago Mušič, Friderik Pušnik, Franjo Smerdu, Branko Šalamun (Povzetek referatov na 3. kongresu slovenskih zdravnikov).

XIV. Ljudsko znanje (botanika, zoologija, meteorologija, astronomija, astrologija, alkemija)

237. BRECL L(ili): Ščinkavec napovedovalec vremena. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 8.

238. MATIČETOV Milko: Godovčičaci. Ethnologia. Beiträge zur vergleichenden Volkskunde. Leopold Kretzenbacher zum 60. Geburtstag. München 1972, str. 309–320.

239. MATIČETOV Milko: Koroško zvezdno ime „Škopnjekovo gnezdo“. Traditiones 1/1972, str. 53–64. Zusammenfassung.

240. MATIČETOV Milko: Slovenska imena zvezd in predstave o njih. Anzeiger für Slavische Philologie 6, Wiesbaden 1972, str. 60–103. Zusammenfassung.

XVI. Pesem, pesništvo

241. Koroške pesmi. Odsevi 1972, št. 7, str. 8–9.

242. KUMER Zmaga: „So pesmi okrogle“ ... Nekaj o slovenskih poskočnicah in njih razmerju do nemških. Traditiones I, Ljubljana 1972, str. 117–128, Zusammenfassung.

243. KUMER Zmaga: Ob novi izdaji „Slovenskih ljudskih pesmi“. VIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1972, str. 72–86. Povzetek v ruščini.

244. KUMER Zmaga: Ein Loberuf aus Slovenien. Alpes Orientales, Thuisis 1970, München 1972, str. 95–98.

245. KUMER Zmaga: Der Rhein im slowenischen Volkslied. Festschrift für Robert Wildhaber zum 70. Geburtstag, Basel 1972 (izšlo 1973), str. 323–333.

246. Ljudske pesmi. Izbrano delo. Izbral in uredil Franček Bohanec. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 212 str. + 1 priloga.

247. MARUŠIČ B(ranko): Ljudske pesmi o prvi svetovni vojni. PDK 28/1972 (11.8.), št. 189, str. 4.

248. MATIČETOV Milko: Iz rezijanske ljubezenske lirike — „Sbuhani, sbuhani usize“. PiC 4/1972, str. 281–286.

249. MATIČETOV Milko: Ob zibki ljudske lirične pesmi v Reziji. VIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1972, str. 291–304.

250. MATIČETOV Milko: Jurček orje. Slovenske ljudske pesmice. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 16 strani (= Knjižnica Čebelnica, št. 154)

251. MATIČETOV Milko: Rožice iz Rezije. Koper 1972, 208 strani + priloge, z ilustracijami.

252. MATIČETOV Milko: Ob Rožicah iz Rezije. Slovenski koledar 1973, Ljubljana 1972, str. 86–89.

253. MATIČETOV Milko: Pustna. Osojane v Reziji. Ciciban 27/1971–72, št. 9, str. 286.

254. MATIČETOV Milko: Tri ljudske izpod Kanina. Obala, Koper 1972, št. 15–16, str. 37.

255. RUTAR Marija: Tolminske zabavljice. Glasnik SED 8/1972, št. 2, 15–16.

256. Stare božične pesmi iz Beneške Slovenije. Mohorjev koledar za navadno leto 1973, Celje 1972, str. 161.

257. VUGA–VOGEL Ana: Partizanske pesmi Čibejeve mame. JIS 17/1971–72, št. 7–8, str. 260–262.

XVII. Glasba, glasbila

258. BERTONCELJ Joža: Oponašanje petja zvonov. Glasnik SED 13/1972, št. 2, str. 16.

259. HROVATIN Radoslav: Kriteriji za kategorizacijo folklorne polifonije. Rad 17 kongresa SUFJ — Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 313–317. Résumé, notni zapis.

260. KREK Uroš: Prvine ljudske glasbe — zgolj izročilo preteklosti ali sporočilo sedanosti. 8. seminar slovenskega jezika, literature in kulture, Filozofska fakulteta, Ljubljana 1972, str. 239–254. Povzetek v ruščini.

261. KUMER Zmaga: Das slowenische Volkslied, Ein Überblick. Volkslied, Volksmusik, Volkstanz. Kärnten und seine Nachbarn. Beiträge zur Volksmusikforschung in Kärnten. Kärntner Museumsschriften 51, Klagenfurt 1972, 93–104.

262. KUMER Zmaga: Slovenska ljudska glasbila in godci. Obzorja, Maribor 1972 (izšlo 1973) 114 str. Summary, s slikami in gramofonsko ploščo. (Zvočni primeri — Julijan Strajnar.)

263. KUMER Zmaga: Schriftzeugnisse und Bildquellen von Instrumentalensembles in Slowenien. Studia instrumentorum musicae popularis 2, Stockholm 1972, str. 165–172.

264. OLAJ Jože: Izročilo, maske, usode. Tovariš 28/1972 (10.7.), št. 26, str. 20–21, s slikami.

265. RAMOVŠ Mirko: Srečanje z ljudskimi pevci, godci in plesalci v Ribnici 24. junija 1972. Kulturni poročevalci 3/1972, št. 18, str. 37–38.

266. RAVNIKAR Bruno: Nekaj rezultatov proučevanja glasbene folklorne z metodami matematične statistike. Rad 17. kongresa SUFJ–Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 271–286. Summary, s skicami.

267. RAVNIKAR Bruno: Analiza kurentovih zvoncev. Traditiones 1/1972, str. 149–154, Summary, s slikami.

268. Spoznavajmo stara ljudska glasbila. Glasbena mladina 2/1971–72, št. 1, str. 8.

269. Stari običaji. Prosveta 44/1972 (3.7.), št. 129, str. 1.

270. STRAJNAR Julijan: Ljudska glasba v radijskem programu. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 25.

271. STRAJNAR Julijan: Ein slowenisches Instrumentalensemble in Resia. Studia instrumentorum musicae popularis 2, Stockholm 1972, str. 158–162, s sliko in notnim zapisom.

XVII.C. Ples

272. KOŠNJEK J(ože): Znani doma in na tujem. Glas 25/1972 (4.10.), št. 77, str. 7. (O folkl. skupini Karavanke)

273. GOVEKAR J(anez): Uspešno gostovanje. Folklorna skupina Sava iz Kranja na 15. festivalu folklorne v Confolensu v Franciji. Glas 25/1972 (30.8.), št. 67, str. 7.

274. MILENKO: Pionirski folklorni festival v Vinici. PionL 24/1971–72 (8.9.), št. 2, str. 13, s sliko.

275. PODKRAJŠEK B(ožo): Povsod prisrčno. Večer 28/1972 (23.11.), št. 273, str. 2. (Gostovanje folklorne skupine iz Maribora v Porabju)

276. POGAČNIK Bogdan: Folklor z belo in rdečo podlago. Ob sklepu revije jugoslovanske folklorne v Kopru. Delo 14/1972 (1.8.), št. 207, str. 6.

277. RAMOVŠ Mirko: Vloga fantovščine v plesih slovenske Istre in Primorja. Rad 17 kongresa SUFJ–Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 91–94, Zusammenfassung.

278. RAMOVŠ Mirko: Das Volkstanzgut Oberkrains. Volkslied, Volksmusik, Volkstanz. Kärnten und seine Nachbarn. Klagenfurt 1972, str. 131–148.

279. RAMOVŠ Mirko: Potrkan ples. Traditiones 1/1972, str. 129–148, Zusammenfassung, notni zapisi in kinetogrami.

280. RUDOLF Branko: Gostovanje Lužičanov v Mariboru. Večer 28/1972 (2.8.), št. 177, str. 6, s sliko.

281. SEDEJ D(arinka): Potrkana polka Podkorenčanov. Škofjeloško folklorno izročilo obudilo stare podkorenske pesmi in ples. Glas 25/1972 (8.10.), št. 81, str. 7.

282. UČAKAR Bogdan: Folklorna plima in oseka. Večer 28/1972 (15.8.), št. 188, str. 5. (O ljubljanskem festivalu)

283. ŽGANJER B(ranimir): Dediščina ljudskega duha. Zapis ob 7. folklorni reviji v Zagrebu. Večer 28/1972 (3.8.), št. 178, str. 5.

XVIII.C. Pripovedka

284. BENIGAR J.: Pastirček, slovenska ljudska pravljica. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 16 str. (= Velike slikanice).

285. BERTONCELJ Joža: Kako so v Kamni gorici pobili psa za volka. Glasnik SED 13/1972, št. 1, str. 8.

286. BOLHAR Alojzij: Slovenske narodne pravljice. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 6. natis. 203 str. + priloga (= zbirka Zlata ptica).

287. BOLHAR Alojzij: Peklenski boter in druge slovenske pravljice. DSM, Celovec 1972, 214 str. + (II).

288. DEŽMAN Karel: Pripovedka o Zlatorogu. Lovec 54/1971–72, št. 10, str. 304–306 (z opombami Franceta Cvenkla).

289. Koroške pripovedke. Zapisala Vinko Mödendorfer in Josip Šašel. Izbral in uredil Stanko Kotnik. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 151 str. z ilustracijami.

290. Ljudske pripovedi. Izbrano delo. Zbral in uredil Franček Bohanec. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 276 str. + priloga (= zbirka Naša beseda).

291. MAKAROVIC Ado: Bajka o Zlatorogu — ostanek lovske prakulture. Lovske trofeje na Slovenskem, Ljubljana 1972, str. 355–365.

292. MATIČETOV Milko: All'ombra del Canin. Bolletino parrocchiale di Resia 45/Udine 1972, št. 1–2, str. 8.

293. MATIČETOV Milko: Slovensko narodno stvaralaštvo. Narodno stvaralaštvo—Folklor 10/1971 (izšlo 1972), št. 37–38, str. 106–108.

294. MATIČETOV Milko: Ljudsko pripovedništvo v slovenski Istri. Rad 17. kongresa SUFJ—Poreč 1970. Zagreb 1972, str. 131–135, Riassunto.

295. MATIČETOV Milko: La fiaba di Polifemo a Resia. Festschrift für Robert Wildhaber, Basel 1972, str. 407–415.

296. MATIČETOV Milko: Elementi di cultura pastorale nei racconti del popolo sloveno. Alpes Orientales 6—Thuis 1970, München 1972, str. 87–93.

297. MATIČETOV Milko: Današnja slovenačka narodna priča i njeni pripovedači. Narodno stvaralaštvo—Folklor 10/1971 (izšlo 1972), št. 37–38, str. 42–44 (Prevedla Breda Vlahovič).

298. MATIČETOV Milko: Ljudsko pripovedništvo v slovenski Istri. Obala 1972, Koper št. 17, str. 42–44.

299. MERKŮ Pavle: Vitorjacova, Pravca o dveh Rezijanih, ki sta šla po svetu. Trinkov koledar 1972, Gorica, str. 62–66.

300. ŠAVLI Andrej: O povodnem možu. Slovenska ljudska pravljica. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 16. str. (= Velike slikanice).

301. VALJAVEC Matija: Zlata ptica. Slovenska ljudska pravljica. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 16. str. (= Velike slikanice).

302. ŽOKŠEVA Eva: O treh grahih. Slovenska ljudska pravljica. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 16. str. (= Velike slikanice).

XVIII.D. Anekdota, šala, fabula

303. Janez iz Hrovače je pripovedoval... Lovec 55/1972–73, št. 4, str. 128.

XVIII.E. Miti in legende

304. MATIČETOV Milko: Opombe k Merkuševim beneškoslovenskim legendam. Traditiones 1/1972, str. 194, Riassunto.

305. MERKŮ Pavle: Nekaj legende iz Karnijske in Nadiške doline. Traditiones 1/1972, str. 187–193, Riassunto.

XIX. Gledališče, igre, lutke

XX. Drugo ljudsko slovstvo

306. Srednjeveško slovstvo. Izbrano delo. Mladinska knjiga, Ljubljana 1972, 321 str.

XXI. Ljudski jezik, narečja, vzkliki, klici, oponašanje živali, pregovori

307. BOJC Etbin: Naša ljudska modrost v pregovorih in rekih. JiS 17/1971–72, št. 5, str. 167–169.

308. BOJC Etbin: Ljudska modrost o starosti, boleznih in smrti. NM 3/1972, št. 11, str. 430–432.

309. BOJC Etbin: Ljudska modrost o sreči. NM 3/1972, št. 8, str. 311–312.

310. BOJC Etbin: Ljudska modrost o času. NM 3/1972, št. 6, str. 232–233.

311. PREK Stanko: Ljudska modrost trden je most. Slovenski ljudski pregovori in reki. Obzorja, Maribor 1972, 141 str.

XXII. Ledinska imena, hišna imena, imena cest, krajev

XXII.C. Osebna imena, priimki, nazivi, ljudski vzdevki, zbadljivke

312. AŽMAN Justin: Kako so se Kroparji med seboj obkladali. Glasnik SED 13/1972, št. 4, str. 29.

Bogataj Janez

Društvene novice

OBČNI ZBOR SLOVENSKEGA ETNOGRAFSKEGA DRUŠTVA

Obračun nad delom v preteklem poslovnem letu so slovenski etnografi opravili na občnem zboru 20. junija.

Predsednik dr. Kuret je poročal o uspehih, a tudi neuresničenih načrtih. Društvu je uspelo pripraviti šest sestankov s predavanji. Dve od njih sta bili posvečeni duhovni kulturi; tako je dr. T. Cevc govoril o povedkah, v katerih nastopajo živali z zlatimi parklji, dr. M. Matičetov pa o pojavu mavrice v ljudskem izročilu. En sestanek je bil namenjen predvsem mladim, dr. N. Kuret je govoril namreč o metodologiji etnološkega znanstvenega pisanja. F. Šarfova je prikazala raziskovanje naše ljudske stanovaljske kulture, učiteljica I. Pavlič je predstavila svojo rodno pokrajino Porabje. Zadnji sestanek je bil združen s posvetovanjem o spomeniškem varstvu z etnološkega vidika. Priredila ga je Etnološka raziskovalna skupnost skupaj s slovensko podružnico Etnološkega društva Jugoslavije in Slovenskim etnografskim društvom. Predsednik je izrekel posebno zahvalo dr. Z. Kumrovi, ki skrbi za Glasnik, da redno izhaja in vsebinsko bogati, saj prinaša etnološko bibliografijo in kot edini naš časopis pregled dejavnosti slovenskih etnoloških ustanov. Dr. Kumrova je za tisk pripravila Zbornik 18. kongresa SUFJ

v Bovcu, in če ne bo zaprek, bo Zbornik letos izšel. Prof. D. Predan je poročal o delu celjske podružnice SED. Velik uspeh njenih članov je monografija o Paškem Kozjaku, ki bo izšla v Celjskem zborniku. F. Šarfova je v svojem blagajniškem poročilu opozorila, da bo društvo z dosedanjim denarjem lako izdajalo Glasnik le še kako leto, potem pa se našemu časopisu obeta ponovna kriza, če ne bomo dobili dotacije zanj.

Za uvod v razpravo je dr. Kuret prebral Desiderata glede slovenske Koroške. Celotna razprava je bila zato uglašena na to temo. Udeleženci občnega zbora so se še posebej zanimali za usodo etnografske zbirke v Žitari vesi. Sklenjeno je bilo, da je treba do prihodnjega sestanka Raziskovalne etnološke skupnosti pripraviti predloge za rešitev zbirke.

Za novega predsednika je bil izvoljen dr. Milko Matičetov, za tajnika Mirko Ramovš, blagajničarka bo še naprej Fanči Šarfova. Drugi člani IO so še Janez Bogataj, Zmago Šmitek, dr. Radoslav Hrovatin, dr. Tone Cevc, dipl. ing. Bruno Ravnikar, Duša Krnel, Zora Žagar in prof. Drago Predan.

MR

Posvetovanja, kongresi, razstave

SKLEPI POSVETA O ETNOLOŠKIH VIDIKIH SPOMENIŠKEGA VARSTVA V SLOVENIJI, ki je bil na pobudo EDJ za Slovenijo, Slovenskega etnografskega društva in raziskovalne skupnosti slovenskih etnologov 15. V. 1973 v Ljubljani.

1. Razprava je pokazala, da obstajajo glede etnološke spomeniško-varstvene problematike na Slovenskem določena razhajanja. Mnenje udeležencev posveta je, da je treba nadaljevati z razpravo o tem vprašanju vse dotlej, dokler ne bodo obveljala kolikor toliko splošno sprejemljiva izhodišča. Za to so zadolženi predvsem sodelavci zavodov za spomeniško varstvo in znanstveni sodelavec SEM dr. Gorazd Makarovič, ki naj poskrbijo, da bo skupna teoretična osnova kot pogoj enotno usmerjene prakse čimprej izdelana.

2. Pomemben člen v razčiščevanju omenjenih vprašanj utegne biti posvetovanje o slovenskem etnološkem muzeju na prostem, ki ga za jesen 1973 načrtuje Slovenski etnografski muzej. To pobudo Slovenskega etnografskega muzeja velja tudi zavoljo tega pozdraviti.

3. Od opredelitve enotne teoretične osnove je odvisno tudi sodelovanje etnologov z drugimi strokovnjaki na spomeniško-varstvenem področju, posebej z umetnostnimi zgodovinarji in arhitekti. Kljub omenjeni odprtosti več vprašanj pa je vendarle moč podčrtati potrebo tesnejšega sodelovanja etnologov z arhitekti, ki v dosednji praksi ni bilo zadovoljivo. Oddelek za etnologijo Filozofske fakultete naj bi zato pretresel možnost dodatnega izobraževanja etnologov za potrebe spomeniško-varstvene službe. V tej zvezi je ing. arh. Peter Fister naštel nekatere konkretne predloge, ki so vsebovani v njegovem referatu.

4. V zavodih za spomeniško varstvo so trenutno prosta štiri delovna mesta za etnologue. Predvidoma se bo v bližnji bodočnosti to število povečalo še za nadaljnja tri mesta. Spričo stanja in pomena etnoloških spomenikov bo treba to število prej ali slej še okrepiti. Pomanjkljivo strokovno izobrazbo čutijo tudi dosednji delavci pri svojem delu na tem področju. Ob tem pa je število diplomantov etnologije zadnjih let očitno preskromno. Pri spomeniško-varstvenem delu je to tembolj občutno, ker niso študentje etnologije v času študija dovolj usposobljeni za konservatorski poklic. Poskrbeti bi bilo nadalje treba tudi za boljšo obveščenost študentov o možnostih in načinu dela na tem področju. To nalogo naj opravi ustrezna komisija raziskovalne skupnosti slovenskih etnologov.

5. Zavoljo boljšega informiranja študentov in njihovega praktičnega uvajanja v spomeniško-varstveno problematiko bi kazalo terensko prakso kot študijsko obveznost opravljati v okviru posameznih institucij in njihovih akcij. V ta namen bi bilo treba okrepiti medsebojno obveščanje med Oddelkom za etnologijo FF in ustreznimi institucijami. Posredniško vlogo bi v tem pogledu lahko imela raziskovalna skupnost slovenskih etnologov.

6. Pomanjkljiva prisotnost etnologije in etnologov na spomeniško-varstvenem področju se kaže tudi v njihovem zastopstvu v posameznih komisijah, tako npr. v komisiji za spomeniško varstvo Kulturne skupnosti Slovenije, kjer ni etnologa. Takemu ravnanju slovenski etnologi seveda ugovarjajo, o čemer bodo obvestili predsedstvo KSS. Ustresen tekst bo pripravil dr. Ivan Sedej.

7. O izpolnjevanju omenjenih sklepov bo govor na skupnih sestankih raziskovalne skupnosti slovenskih etnologov.

4. MEDNARODNO POSVETOVANJE O LJUDSKIH GLASBILIH

je bilo v dneh 22.–26. maja v Balatonalmádiju na Madžarskem. V prijaznem letoviškem kraju ob Blatnem jezeru se je zbralo okrog 30 strokovnjakov iz Avstrije, Bolgarije, ČSSR, Danske, Finske, Holandije, Jugoslavije, Madžarske, obeh Nemčij, Norveške, Švedske in Švice. Organizacijo posvetovanja je prevzela madžarska akademija znanosti in jo je odlično opravil dr. B. Sarosi s svojimi sodelavkami iz etnomuzikološkega inštituta. Preprosti, pa zelo smotno urejeni dom ljudske prosvete, postavljen v breg sredi terasasto oblikovanega, zelo negovanega vrta, je bil kot nalašč za tako delo. Strokovno vodstvo je bilo v rokah dr. E. Stockmanna (iz vzhodnega Berlina), ki je tudi uradno vodja te študijske skupine IFMC-ja.

Prvo dopoldne so bili na sporedu referati na temo o načelih in metodah zgodovinskega raziskovanja ljudskih glasbil. Največ udeležencev je obravnavalo vprašanja iz druge teme: Ikonografski viri in njihova uporabnost za raziskovanje glasbil. Povečini so svoje razpravljanje ponazarjali s fotografijami in diapozitivi najrazličnejših virov od fresk, slik, kipov in miniatur v rokopisnih kodeksih, pa do upodobitev na raznih predmetih ljudske likovne umetnosti (npr. votivnih slik, pečnic, majolik, panjskih končnic ipd.). Zadnji dan so gostitelji z dvema referatoma predstavili madžarsko ljudsko glasbo, ki pa so

jo udeleženci mogli spoznavati tudi v živem, bodisi na popoldanskem izletu v Tihany, bodisi na celodnevem izletu po posvetovanju. Razen tega je bila na hodniku in v dvorani prosvetnega doma urejena razstava madžarskih ljudskih glasbil.

Kraji, ki smo jih obiskali na izletu, ležijo v neposredni bližini Blatnega jezera in so zanimivi zlasti za nas Slovence. Saj je to območje, kjer je bil nekoč sedež Koceljeve kneževine (izkopanine pri Zalaváru blizu Keszthelyja /Kostel? !/), utrjeni dvorec v vasi Nagy-vázsony, katerega so nedavno odkopali ob dobro ohranjenem stolpu, je bil last kralja Matjaža. Samosvoja lepota velikega jezera, mehka valovitost pokrajine, kjer se je bila pravkar razcvetela pomlad in je vsa dežela dišala po akacijah, ki so jih polni tamkajšnji gozdovi, pa prisrčna gostoljubnost Madžarov – vse to je dalo posvetovanju poseben čar in toplo človečnost, da smo se vsi počutili kot ena družina. Da je v takem vzdušju tudi delo uspešnejše, je vsakomur jasno.

Iz Jugoslavije smo se posvetovanja udeležili: D. Dević in A. Gojković (Beograd), dr. J. Bezić (Zagreb) in podpisana.

Prihodnje zasedanje bo čez dve leti v Švici, nato pa najbrž v Jugoslaviji.

Zmaga Kumer

Letošnji jubilejni kongres je organiziralo Društvo folkloristov Srbije s sodelovanjem Vojvodinskega muzeja in Zveze glasbenih društev Vojvodine. Na programu so bile tri teme: 1. Ljudska ustvarjalnost Vojvodine, 2. Narodno, splošno narodno in mednarodno v ljudski ustvarjalnosti in 3. Tako imenovano naivno v sodobnem razvoju ljudske ustvarjalnosti. Največje število referatov je bilo posvečeno prvi temi, žal na škodo drugima dvema. V okviru 1. in 3. teme je bila ekskurzija v Kovačico in Uzdin, kjer so se udeleženci seznanili z ljudsko ustvarjalnostjo teh krajev, še posebno z naivnim slikarstvom. Zadnji dan kongresa je bila letna skupščina SUFJ, na kateri je bil za novega predsednika izvoljen akademik prof. Cvjetko Rihtman. Prihodnji kongres bo pripravilo društvo folkloristov BiH, in sicer v Čapljini.

MR

RAZSTAVA LJUDSKIH GLASBIL V ZAGREBU

V dneh od 20. julija do 15. avgusta 1973 je bila v veliki dvorani Hrvatskega glasbenega zavoda razstava z naslovom „Narodni tradicijski muzički instrumenti Jugoslavije“. Pobudnik in organizator je bila ustanova Arto-Medjunarodna smotra folklorizma iz Zagreba, strokovno pa je razstavo pripravil odbor, ki so ga sestavljali raziskovalci ljudskih glasbil iz vseh naših republik.

Razstavljenih je bilo okoli 450 ljudskih glasbil (več kot 60 samo iz Slovenije), slike godcev, pregledni zemljevidi o razširjenosti najznačilnejših tipov in vsa dosegljiva domača literatura o njih. Za popestritev so bili pripravljeni še zvočni primeri instrumentalne glasbe. Glasbila so bila razvrščena po že ustaljeni mednarodni klasifikaciji v štiri skupine (idiofoni, membranofoni, kordofoni, aerofoni), likovno postavitve pa je oskrbel Petar Mihanović, direktor Medjunarodne smotre folklorizma. Ob razstavi bi bil moral iziti tudi katalog v vseh jugoslovanskih jezikih ter v francoščini, angleščini in nemščini. Zaradi različnih tehničnih težav pa je bil njegov izid preložen na kasnejši čas.

Škoda, da je bila ta razstava — prva te vrste v Jugoslaviji! — odprta tako malo časa in da ni mogla gostovati še v drugih naših mestih, kot je bilo sprva v načrtu.

Julijan Strajnar

Osebnostne novice

Vzeli se polnijo. Etnografski oddelki celjskega, ptujskega in goriškega muzeja so končno dobili etnografe. V Celju je nastopil Vlado Šlibar, v Ptuj Majda Čeh in v Novi Gorici Naško Križnar. Inštitut za slovensko narodopisje pri SAZU je dobil knjižničarko, Sinjo Zemljič, etnološki oddelk na filozofski fakulteti pa stažista, Zmaga Šmitka. Mladim etnologom želimo veliko poleta, uspehov in veselja pri njihovem delu!

In memoriam

Dne 7. avg. 1973 se je tiho poslovil od nas Anton Stupica dolgoletni ravnatelj Pokrajinskega muzeja v Celju. Pospremili smo ga na njegovi zadnji poti na pokopališče v Šmarju pri Jelšah, kjer je preživel svojo mladost in mu je pomenilo njegov drugi dom. Rojen je bil namreč v Moravcih pri Mali Nedelji 21. dec. 1900.

Po študiju umetnostne zgodovine v Ljubljani in na Dunaju je prišel v Celje in prevzel leta 1945 dolžnost predsednika okrajnega zbirnega centra. Že 1. jan. 1946 pa je postal ravnatelj muzeja, kar je ostal do svoje upokojitve leta 1964.

V obdobju njegovega ravnanja je pred muzejem stala težka naloga. Obnoviti je bilo treba muzejske prostore in postaviti popolnoma na novo vse muzejske zbirke. V tem času je nastal tudi oddelk NOB, ki je pozneje prerasel v samostojen muzej.

Kljub temu da je bil Anton Stupica po poklicu umetnostni zgodovinar, je imel izreden posluh tudi za druge muzejske dejavnosti. Poleg arheologije je spremljal zlasti etnografijo, saj se je vedno udeleževal raziskav z etnografsko ekipo, ki je preučevala širše celjsko območje.

Za vse njegovo delo smo mu hvaležni in ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Vera Kolšek

Prav na vseh mrtvih dan so domači in prijatelji spremili na solčavsko pokopališče 73-letnega Jožo Vršnika, med planinci dobro znanega Robanovega Jožo iz Robanovega kota. Umrli je, kakor je živel: tiho, skromno in skoraj neopazno — omahnil je nad začetim pismom. Kako značilno zanj, ki se je zmeraj bal, da ne bi bil komu v nadlego, in ki se je znal tako lepo izražati s pisano besedo! Debele zvezke je napolnil s svojo umirjeno, razločno pisavo. Zapisoval si je doživetja v naravi, zlasti pa podatke iz nekdanjega življenja po solčavskih kmetijah. Marsikatero zanimivo zgodbo je objavil tudi v tisku, bodisi v Planinskem Vestniku ali v našem Glasniku, ki mu je bil več let zvest sodelavec. Njegova nenadna smrt je vsem, ki smo ga poznali, prizadejala bolečino.

ZK

V poznem poletju je dokončal svojo življenjsko pot Franc Mlekuš, po poklicu učitelj, primorski rojak, ki je bil dolga leta član našega društva in občasno sodelavec Glasnika. Naj v miru počiva!

Iz Bratislave je prišlo sporočilo, da je 25. julija letos umrl dr. Ladislav Leng, slovaški etnomuzikolog, star komaj 43 let. Rajni je bil eden vodilnih slovaških raziskovalcev ljudske glasbe, znan ne samo v ožji domovini, marveč tudi po svetu. Sodeloval je večkrat na naših kongresih Zveze jugoslovanskih folkloristov in bil član mednarodne komisije za ljudska glasbila. Objavil je več tehtnih razprav in knjigo „Slovenské ľudové hudobné nástroje“ (Bratislava 1967). Vsi, ki smo ga poznali, globoko obžalujemo njegovo prezgodnjo smrt, saj smo izgubili ne samo odličnega strokovnjaka, marveč tudi iskrenega prijatelja.

Julijan Strajnar

Med novimi knjigami

Milan Kumar, Kovane mreže. Ljubljana 1973, str. 189.

Delo, ki je v pravem pomenu besede „lepa knjiga“, je izdala in založila Partizanska knjiga s pomočjo Jugoslovenske avtorske agencije ob letu knjige 1972. Spremno besedo (str. 7–12) ji je napisal Janez Mesesnel in je prevedena v celoti v srbski, angleški, italijanski, francoski in nemški jezik, s čimer ji je odprta pot v vse dele sveta. In to zares zasluži! V njej so zbrane avtorjeve fotografije najrazličnejših okenskih mrež iz vseh slovenskih pokrajin (gl. seznam na str. 188). Resda ni nikjer natančnejših podatkov, ki bi zanimali etnografa pa tudi še koga drugega; in zagotovo bi se vrednost knjige povečala, če bi jih bil avtor dodal. Toda navsezadnje se s tem sprijazniš, saj Kumar ni nameraval izdati etnografskega dela. Objavljene fotografije učinkujejo kot grafike, zaradi česar pride lepota krivulj še bolj do veljave. Mesesnelov uvod tudi ni strokovna razlaga z umetnostnega ali etnografskega vidika, čeprav skuša na kratko podati razvoj in razkroj te značilne likovne stvaritve slovenskega ljudskega izročila. Beseda mu je slovesna, poetična, polna občudovanja, da se povsem prilega celotni zasnovi knjige, ki želi opozoriti na lepoto, mimo katere hodimo, ne da bi jo opazili in ne da bi se zavedali njene vrednosti. Prav bi bilo, če bi se še kdo lotil česa podobnega. Saj je bilo že veliko napisanega o izdelkih slovenske ljudske umetnosti in ponavadi so avtorji ob opisovanju in analiziranju okraskov na pohištvu, vezeninah, orodju ipd. pozabili na njih uporabnost, na njih mesto v življenju, enako pa niso občutili njih lepote, ker so bili zanjo brez posluha ali je niso znali pokazati.

Joža Bertoneclj, Kroparske zgodbe. Kropa 1973 (Samozaložba), str. 155.

Avtor, mojster umetniškega kovaštva, ni etnograf in njegova knjižica ni etnografsko delo. Je pa živo, prizadevno pisano pričevanje o nekdanjem življenju Kroparjev in zato zanimivo tudi za poklicne etnografe. Tisti časi, ko se je etnografija omejevala na raziskovanje predmetov brez zveze z življenjem, so že davno minili. Sicer pa je v Bertonecljevi knjigi tudi nekaj neposrednih

opisov običajev in družabnih iger iz izročila, pa žebeljskega orodja in hiš. Vse polno je zgodovinskih podatkov. Škoda, da se je morala likovna oprema zadovoljiti le z upodobitvijo lepo skovane okenske mreže na obeh platnicah in da ni bilo mogoče pripovedovanja dopolniti z nekaj slikami Kroke, vigenjcev ipd. Iz vsake strani sije avtorjeva velika ljubezen do rodnega kraja in do kroparskega kovaštva. Beseda mu teče gladko in je marsikje prav pesniško nadahnjena. Mojster Bertoneclj je s to knjigo pokazal, da zna enako dobro sukati pero kot kladivo in mu moremo k temu uspehu iskreno čestitati.

Janez Debeljak, Plenkača pesmi poje. Kulturnozgodovinska kronika Loškega potoka. Ljubljana 1972, str. 165.

Vsebinsko oznako knjige, ki je izšla v založbi potoške krajevnne skupnosti ob otvoritvi nove šole 1972, podaja že podnaslov. Iz predgovora pa zvemo, da je kronika hkrati „začetek širšega kulturnozgodovinskega programa v ribniški občini, ki ima v načrtu postavitev „parka kulturnikov““ kjer naj bi se oddolžili ribniškemu rojakom, „ki so skozi stoletja kakorkoli zaslužni za rast slovenskega narodnega življenja in širše skupnosti.“ Izšla naj bi tudi zbornika za Ribnico in Sodražico.

Knjiga ima tri dele. V prvem je opisana zgodovina vasi od najstarejših časov do zadnje vojne, v drugem delu govori o dogodkih med vojno in po njej, v tretjem pa so življenjepisi pomembnih Potočanov in odlomki njihovih del, če so bili književniki. Na prvi pogled bi dejal, da o taki knjigi ne kaže poročati v Glasniku, ki naj spremlja objave etnografske literature. In vendar je tudi v tej knjižici, kot v Bertonecljevi, dokaj etnografsko zanimivih podatkov v besedi in sliki. Od del Zofke Kvedrove, tudi Potošce, je npr. srečno izbran spis „Hrvatariji“, ki je v literarno obliko zavil opis potoških sezonskih delavcev – drvarjev na Hrvaškem –, opis, ki ga že skoraj lahko štejemo med etnografske vire. Seznam literature, iz katere je avtor zajemal, objavljen na koncu knjige, je skoraj že bibliografija o Loškem potoku. Delo je pisano spretno in dovolj živahno, da ga je prijetno brati.

DVE KOLEDNICI IZ LESKOVCA PRI VIŠNJI GORI

Prav daleč smo prišli
mi semkaj k vam,
novga lejta smo prinesli
oznanit ga vam.
Ena sreča ti voščimo,
ljub hišni gospodar,
da b dolg lejt še na svetu živ,
pa de b grešiv nikdar.
Če boste nam kaj darval,
vsaj ena kronca al pa dvej,
ker nas tak u nuge zebe,
da gremo brž naprej.

Dans je ta trinajsti dan,
k je bil rojen novi kralj.
Bodite kralji pozdravljeni,
bodite kralji pohvaljeni!
So prišli trije pa so šli
tja v Betlehem od zvezde pripeljani,
k en podrti štalci.
In tam so mu darval
miro, kadilo in čistega zlata.
K so enkrat vse to sprejeli,
so šli vesel domu.
Gašper jezdi narnaprej
k narbil za pota vej,
Miha jezdi pa za njim,
da se pogovarja z njim,
Boltežar pa narodžad,
ves je portast, ves je zlat.

Zapel 91 letni Jože Štrumlej pd. Videtov oče v Leskovcu (doma iz Hudega pri Ivančni gorici), besedilo zapisala njegova hči.

Mihaela Zajc

Iz naše zakladnice

CUDNA ZABELA

Okrog starodavne Višnje gore kmetje včasih niso toliko pridelali kot v novejših časih. Zato je bil res dobro zrejen prašiček že kar posebnost za vso okolico in so morali ljudje varčevati zabelo.

Na neki kmetiji na meji višenjske fare so imeli dosti otrok. Ti so večkrat opoldne pritekli domov od sosedov, kjer so bolje belili, in vpili: „Povsod tako lepo cvrči v skledah, zakaj pa pri nas ne?!”

Oče se je tega naveličal, zato je neko opoldne skrivaj prinesel sornik, ga razbelil in vtaknil v jed, da je lepo zacvrčalo. Otroci so bili zadovoljni in se povsod pohvalili.

Sornik je žebelj v sori, ki je v Višnji gori dolga 5 m, okrogla, s premerom 10 cm. Ima dve odprtini. V sprednji je žebelj, *rednik*, v zadnji pa *sornik*; ta veže zadnji in sprednji del voza. Pod soro je trikotna *polza* (imenovana tako, ker polzi po sori). Sprednji ali zadnji del voza se imenuje *oplen*; pod njim je pritrjena os, na kateri so nasajena kolesa. Vsako kolo varujeta na koncu osi *šteslc* (kapica) in *lunek* (žebelj).

Mihaela Zajc

To zgodbo pripovedujejo v Zgornji Savinjski dolini nekoliko drugače. Variante – ista vsebina različno povedana – so vsakdanji pojav enako v pripovedništvu kot pri ljudskih pesmih. Saj za pravljice kaj takega pričakujemo, da bi se pa spreminjale vsakdanje zgodbe, kot je recimo zgornja, se bo že marsikomu čudno zdelo. Zato objavljamo še zapis iz Robanovega kota v Zgornji Savinjski dolini, da bi se videlo, kaj in kako se lahko spremenil, če pride zgodba drugam in se tam udomači. (op. ur.)

Revnemu oglarju je zbolela žena. Zato je moral oglar kuhati sam. Otroci so se pritoževali, da jim oče jed preslabo zabeli.

Naslednji dan je kuhal kosilo, otroci in žena so ležali na pogradu. Kuhal je juho v trinogi kozici na odprtem ognju. Ko je juho vliel v skledo, je stopil tako, da žena in otroci ne bi mogli videti, kako jo bo zabelil. Kozica je imela od ognja razbeljene noge in oglar je vtaknil eno v juho. Močno je zasvršalo in kuhar je rekel: „Poslušajte, krote, kako svrši, pa pravite, da nič ne belim.“

Žena, ki je slišala, kako je zasvršalo, je rekla: „Je že dovolj!“

Mož pa: „Še malo, da bo bolje!“ in je vtaknil drugo nogo od kozice v juho. Spet je zasvršalo in žena je branila: „Nikar preveč, da ne bo masti prekmalu znanjkalo!“

„Še ta ostanek naj gre,“ je dejal mož in vtaknil v juho še tretjo nogo od kozice.

Otroci pa z juho vseeno niso bili zadovoljni.

+ Joža Vršnik

PEKLENSKI VRATAR

Neka mati je imela devet sinov. Doma je bila revščina, mati bi bila rada sinove spravila v službo, pa nikjer ni bilo dela za nje. Nekega dne je vzela enega izmed njih in rekla: „Danes ga bom pa nekomu spravila v službo, pa magari samemu vragu.“ Ko sta šla po cesti, ju je srečal krepak možak, ki je imel zelen „lajbič“ in rdeče nogavice.

„No, kam pa vidva?“ ju je vprašal. „Službo iskat,“ mu je odgovorila. „Prav takega potrebujem in dobro plačo mu bom dal,“ je rekel možak. Pogodili so se za plačilo in za eno leto službe.

Mati se je vrnila domov, pa že po nekaj korakih se je ozrla, da bi sina še enkrat videla. Možaka in sina ni bil več nikjer. Zginila sta kakor kafra. Tedaj se je spomnila, kaj je zjutraj rekla. Prestrašila se je in ko se je vrnila domov, je šla takoj k župniku. Vse mu je povedala in ga vprašala, kaj on misli o tem. „Ravno, on“ je bil,“ je rekel župnik. Na vprašanje, kaj je storiti, je odgovoril: „Na isti dan prihodnje leto in ob isti uri pojdite na kraj, kjer ste se danes srečali. Takrat bo prišel tisti možak z vašim sinom tam skoz. Zahtevajte sina nazaj. Če ga bo hotel še za eno leto, ga nikar ne dajte.“

Naslednje leto je res šla tja, kjer so se lani srečali. Res sta prišla možak in njen sin, ki je nosil fino obleko in čevlje, pa zlato uro in verižico. Zahtevala je sina nazaj. Sin se je branil iti domov. „Nikoli več mi ne bo tako lepo in dobro, kakor mi je bilo to leto. Pustite me še vsaj eno leto. Samo vrata sem odpiral in zapiral. Skozi je šlo veliko študiranih ljudi, kmečkih marternikov pa čisto malo.“

Ko sta prišla domov, sta šla k župniku. Tudi njemu je sin začel pripovedovati, kakor prej materi, župnik pa je stopil k njemu, mu položil roko na glavo in mu z roko potegnil sem in tja po glavi. Tedaj je pa sin v trenutku vse pozabil.

+ Joža Vršnik

VRAŽE IZ LJUDSKE MEDICINE

NA CERKLJANSKEM

(po pripovedovanju Rudija Tauša)

Če se otrok ustraši konja, psa ali kakšne druge živali, moraš ostriči nekaj dlake in s tem pokaditi otroka, da mu preženeš strah.

Če je otrok dobil rdeče izpuščaje, so ga na Šentviški gori pred prvo vojno zdravili tako, da so ga trikrat potegnili noter in ven skozi late kozolca. Neka ženska se je temu načinu zdravljenja smejala in mu ni verjela, zato pri njenem otroku ni pomagalo in je umrl.

„Pirič ogenj“, velike rdeče lise na koži, ki jih je pripovedovalec dobil pri kopanju v Idrijci, ker se je mivka posušila na njem, je njegov oče pozdravil tako, da je bolezen odrinil z vrati. Rudi se je vstopil med podboje, oče pa je z vso silo trikrat zamahnil z vrati, da je bolezen odpihnil.

Joža Čop

KAZALO

Stran

Etnografsko delo v Sloveniji	1
Slovenska etnološka bibliografija za leto 1972	15
Novi vidiki v raziskovanju ljudske stanovanjske kulture na Slovenskem (poročilo o predavanju F. Šarfove)	12
Koren V., Raziskovanje ljudske kulture v Prlekiji 1972	13
Brednich R. W., Mesta kot inovacijska središča pesemskega izročila	11
Sklepi posveta o etnoloških vidikih spomeniškega varstva v Sloveniji	24
Krnel D., Zbor slovenskih etnologov v Ljubljani	7
Kumer Z., 4. mednarodno posvetovanje o ljudskih glasbilih	24
MR, XX. kongres SUFJ v Novem Sadu	25
Strajnar J., Razstava ljudskih glasbil v Zagrebu	25
Osebnosti	14, 25
C. E., Maksim Gaspari 90 letnik	9
Cevc T., Vlastu Kopaču ob 60 letnici	14
Društvene novice (MR, Občni zbor SED)	23
25 let Inštituta za slovensko narodopisje	9
Pavlič I., Naše vasi, naši običaji	10
Zajc M. — Vršnik J., Čudna zabela	27
Vršnik J., Peklenski vratar	27
Čop J., Švigeljčev mlin v Bohinju	10
Čop J., Vraže iz ljudske medicine na Cerkljanskem	27
Zakaj je Bog zmešal jezike v Babilonu	8
Med novimi knjigami	7, 26
IN memoriam	25

TABLE DE MATIÈRES

L'activité ethnographique slovène en 1972	1
La bibliographie ethnologique slovène en 1972	15
Les nouveaux aperçus dans les recherches des logis en Slovénie	12
Koren V., Les recherches ethnologiques à Prlekija	13
Brednich R. W., Les villes comme centres d'innovation dans la tradition des chansons populaires	11
Les conclusions de la conférence des problèmes sur la protection des monuments historiques et ethnologiques	24
Krnel D., Conférence des ethnologues slovènes à Ljubljana	7
Kumer Z., La 4 ^{ème} conférence internationale pour les recherches des instruments musicaux populaires	24
MR, Le XX ^{ème} congrès des folkloristes yougoslaves à Novi Sad	25
Strajnar J., L'exposition des instruments musicaux populaires à Zagreb	25
Nouvelles personnelles	9, 14, 25
Nouvelles de la Société ethnographique	23
Nouvelles des institutions	9
Les bagatelles de notre trésor	8, 10, 27
Livres nouveaux	7, 26
In memoriam	25